

Nr 39.

Ankom till riksdagens kansli den 3 mars 1942 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 till anordningar för lastning och lossning av sockerbeter.

(4:e avd.)

I propositionen nr 70 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 20 februari 1942, föreslagit riksdagen att å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa *dels* till Bidrag till lastnings- och lossningsanordningar för sockerbeter under nionde huvudtiteln ett reservationsanslag av 100,000 kronor; *dels* ock till Anordningar för lastning och lossning av sockerbeter vid statens järnvägar å kapitalbudgeten, under rubrik statens järnvägar, ett reservationsanslag av 1,300,000 kronor.

I syfte att underlätta transporterna av sockerbeter ha under de senaste åren anvisats följande anslagsbelopp:

	Lagt. r. 1940 kr.	Urt. r. 1940 kr.	Lagt. r. 1941 kr.
Anordningar vid statens järnvägar	1,000,000	300,000	500,000
Bidrag till anordningar vid enskilda järnvägar	750,000	—	185,000
Lån till anordningar vid enskilda järnvägar	400,000	—	—

Sveriges betodlares centralförening har i skrivelse den 2 februari 1942 hemställt, att ett belopp av 1,300,000 kronor måtte ställas till järnvägsstyrelsens förfogande för iordningställande av vissa anordningar för lastning och lossning av sockerbeter vid statens järnvägar.

Över framställningen ha yttranden avgivits den 7 februari 1942 av järnvägsstyrelsen, den 11 i samma månad av statskontoret och statens industrikommission samt den 13 i nämnda månad av statens sockernämnd, som ansett ett ytterligare anslag till anläggningar vid enskilda järnvägar å 100,000 kronor motiverat.

Departementschefen har för egen del anfört följande:

För nästföregående och innevarande budgetår ha vid olika tillfällen medel ställts till förfogande för uppförande av arbetsbesparande anordningar för lastning och lossning av sockerbetor vid såväl statens järnvägar som vissa enskilda järnvägar. Det har ansetts, att det i nuvarande läge vore ur folkförsörjningssynpunkt av synnerlig vikt, att anläggningar av här ifrågavarande slag med största möjliga skyndsamhet komme till stånd. Även i år har gjorts framställning om anvisande av ytterligare medel för ändamålet. För anordningar vid statens järnvägar har hemställts om anvisande av ett anslag å 1,300,000 kronor. I fråga om anordningar vid enskilda järnvägar har medelsbehovet enligt inkomna uppgifter beräknats till omkring 150,000 kronor. Med hänsyn till att ett belopp av omkring 125,000 kronor av tidigare för detta ändamål anvisade medel torde återstå, har en begränsning av anslags-äskandet kunnat ske.

Enligt min mening synas starka skäl tala för att den under föregående år påbörjade verksamheten fortsättes. Vad angår medelsbehovet har jag intet att erinra mot det för lastningsanordningar vid statens järnvägar äskade beloppet 1,300,000 kronor. Beloppet bör anvisas å tilläggsstat II för budgetåret 1941/42 å kapitalbudgeten under rubrik statens järnvägar. Det synes även erforderligt, att medel ställas till förfogande för utförande av anordningar av ifrågavarande art vid enskilda järnvägar. Med hänsyn till att ytterligare arbeten utöver vad som finnes upptaget i förenämnda promemoria rörande de enskilda järnvägarna kunna bli behövlige, biträder jag sockernämndens förslag om anvisande av 100,000 kronor såsom bidrag till lastnings- och lossningsanordningar för sockerbetor vid enskilda järnvägar. Beloppet torde böra äskas under nionde huvudtiteln å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42.

Utskottet.

Förevarande förslag innebär ett fullföljande av en av 1940 års lagtima riksdag i princip godkänd plan, avseende att med statligt stöd åstadkomma anordningar för att underlätta lastning och lossning av sockerbetor å vissa järnvägsstationer. Härmed avses främst anläggande av kranar och elevatorer men också vissa mindre omläggningar av spårssystem och lastningsbryggor m. m.

I betraktande av den betydelse dessa anläggningar ha under betkampanjen och därmed också för landets försörjning torde fog föreligga för att ytterligare anslag anvisas för ändamålet. Härför talar också, att möjligheterna att forsla betorna till sockerfabrikerna på bil i nuvarande läge äro starkt förminskade.

Under erinran att anslaget å 1,300,000 kronor är avsett för hithörande anordningar vid statsbanorna och anslaget å 100,000 kronor som bidrag till liknande anläggningar vid enskilda järnvägar hemställer utskottet,

att riksdagen må å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa

a) till *Bidrag till lastnings- och lossningsanordningar för sockerbetor* under nionde huvudtiteln ett reservationsanslag av 100,000 kronor;

b) till *Anordningar för lastning och lossning av sockerbeter vid statens järnvägar* å kapitalbudgeten under rubrik statens affärsverksfonder, statens järnvägar, ett reservationsanslag av 1,300,000 kronor.

Stockholm den 3 mars 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Pauli, Gränebo, Torsten Ström, Bäckström, Sven Larsson, Karl Magnusson, Bäcklund, Björkman, Nisser* och *Persson* i Skabersjö; samt

från andra kammaren: herrar *Jonsson* i Eskilstuna, *Törnkvist, Eriksson* i Stockholm, *Svensson* i Grönvik, *Danielsson, Ward, Lindberg* i Umeå, *Isacsson, Hansson* i Rubbestad, *Andersson* i Malmö, *Staxäng* och *Eriksson* i Frägsta.
